

Shivaji University, Kolhapur
Question Bank For Mar 2022 (Summer) Examination

Subject Code: 70074

Subject Name: M.A. Sociology

Paper: SOE-13 Resource, Development & Environment in India

Q.1) Multiple Choice Questions

1. Where was 'The United Nations Conference on Environment and Development' held in 1992? 1992 मध्ये 'The United Nations Conference on Environment and Development' कोठे भरवण्यात आला?

- a) India
- b) Italy
- c) America
- d) Brazil

2. When was 'Biological Diversity Act' passed in India? भारतात 'जैविक विविधता कायदा' कधी आमलात आला?

- a) 2004
- b) 2003
- c) 2006
- d) 2002

3. According to 2011 census what is the percentage of urban population in India? २०११ च्या जनगणनेनुसार भारतातील शहरी लोकसंख्येची टक्केवारी किती आहे?

- a) 32
- b) 36
- c) 35
- d) 37

4. Where was The United Nations Conference on Environment and Development held in 1992 ? 1992 मध्ये 'The United Nations Conference on the Human Environment' कोठे भरवण्यात आली?

- a) India
- b) Italy
- c) America
- d) Rio

5. When was 'Biological Diversity Act' passed in India? भारतात 'जैविक विविधता कायदा' कधी आमलात आला?

- a) 2004
- b) 2003
- c) 2006
- d) 2002

6. Natural Resources are-----

नैसर्गिक संसाधने.....

- a) Support human life मानवी जीवनाचे आधार
- b) Found naturally नैसर्गिकरित्या आढळले
- c) Meet needs of people मानवाच्या गरजा भागवते
- d) All above वरील सर्व

7. Which was the first state to adopt a policy on organic farming in India? भारतातील सेंद्रिय शेतीबाबत धोरण स्वीकारणारे पहिले राज्य कोणते आहे?

- a) Maharashtra
- b) Karnataka
- c) Sikkim
- d) Gujarat

8. In which State hot desert is located? कोणत्या राज्यात उष्ण वाळवंट आहे?

- a) Rajasthan
- b) Maharashtra
- c) Tamil Nadu
- d) Uttar Pradesh

9. Who coined the term ecology? इकोलॉजी हा शब्द कोणी वापरला?

- a) Martel, Luke
- b) Ernst Haeckel
- c) Charles Elton
- d) M E Clark

10. Which of following are advantages of organic farming? खालीलपैकी कोणते फायदे जैविक शेतीचे आहेत?

- a) Water conservation जलसंधारण
- b) Soil Conservation मृदसंधारण
- c) Minimize the agricultural cost शेती खर्च कमी करा
- d) All above वरील सर्व

11. Which of the following city is having high density of population? खालीलपैकी कोणत्या शहराची लोकसंख्या घनता जास्त आहे?

- a) Calcutta
- b) Mumbai
- c) Madras
- d) Delhi

12. When the term 'Social Forestry' was used by the National Commission on Agriculture?
सामाजिक वनीकरण हा शब्द पहिल्यांदा the National Commission on Agriculture यांचेकडून केव्हा वापरण्यात आला?

- a) 1986
- b) 1976
- c) 1996
- d) 1966

13. Which commission first used the term 'Social Forestry' ? कोणत्या सामाजिक आयोगाने प्रथम 'सामाजिक वनीकरण' हा शब्द वापरला होता?

- a) The National Commission on Agriculture
- b) Women Commission
- c) Youth Commission
- d) All above

14. When Uttarakhand Flood Disaster occurred? उत्तराखंड पूर आपत्ती कधी झाली?

- a) 2013
- b) 2015
- c) 2016
- d) 2018

15. At which one of the following places was the first atomic power station started ? खालीलपैकी कोणत्या ठिकाणी प्रथम अणु उर्जा केंद्र सुरु झाले?

- a) Kalpakkam
- b) Rana Pratap Sagar
- c) Tarapur
- d) Narora

16. How much percentage of the water on the Earth is salt water? भूतलावरील एकुण पाणी पैकी किती टक्के पाणी हे खारट आहे?

- a) 97%
- b) 98%
- c) 96%
- d) 95%

17. In which state Jim Corbett National Park was located? जिम कॉर्बेट नॅशनल पार्क कोणत्या राज्यात आहे?

- a) Rajasthan
- b) Uttar Pradesh
- c) Uttarakhand
- d) Jaipur

18. What is percentage of India's Forest Cover out of total geographical area of the country?
भारतातील एकुण क्षेत्रफळापैकी किती टक्के जंगल आहे?

- a) 37%
- b) 38%
- c) 33%
- d) 22%

19. Which day celebrated as World Environmental Day? जागतिक पर्यावरण दिन म्हणून कोणता दिवस साजरा केला जातो?

- a) 6th June
- b) 8th June
- c) 5th June
- d) 7th June

20. Who wrote the book "Environmental Sociology"? "Environmental Sociology" या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?

- a) Nityananda Satapathy
- b) I.Sundar, P.K.Muthukumar
- c) Saxena, H.M.
- d) Bina Agarwal

21. Which path of development was adopted by developed countries? विकसित देशांनी विकासाचा कोणता मार्ग स्वीकारला?

- a) Mixed economy मिश्र अर्थव्यवस्था
- b) Socialist समाजवाद
- c) Capitalist भांडवलशाही
- d) Non above यापैकी नाही

22. When Wildlife Protection Act was passed? वन्यजीव संरक्षण कायदा कधी आमलात आला?

- a) 1972
- b) 1975
- c) 1978
- d) 1974

23. Where was 'The United Nations Conference on the Human Environment' held in 1972? 1972 मध्ये 'The United Nations Conference on the Human Environment' कोठे भरवण्यात आली?

- a) Rio
- b) America
- c) India
- d) Stockholm

24. in which report term sustainable development was first used? कोणत्या अहवालात शाश्वत विकास ही संकल्पना सर्वप्रथम वापरली?

- a) Human development report मानवी विकास अहवाल
- b) Government Report सरकारी अहवाल
- c) State Government Report राज्य सरकारचा अहवाल
- d) The Brundtland Report ब्रुंडलँड अहवाल

25. which of the following manmade disaster from India? खालीलपैकी कोणती भारतातील मानवनिर्मित अप्त्ती आहे?

- a) Uttarakhand flood उत्तरखंड महापूर
- b) Khillari earthquick खिल्लारी भूकंप
- c) Tsunami सुनामी
- d) Mumbai bamb blast मुंबई बॉम्ब हल्ला

Q.2)

1) Discuss about the relationship between Environment and Development पर्यावरण आणि विकास मधील सहसंबंधाबाबत चर्चा करा.

2) Write in detail about urbanisation process and its impacts on environment in India. भारतातील शहरीकरण आणि त्याचा पर्यावरणावर होणाऱ्या परिणामाबाबत सविस्तर लिहा.

3) Write in detail about major natural disasters from India. भारतातील नैसर्गिक आपत्तीबाबत सविस्तर लिहा.

4) Explain meaning and the types of natural resources. नैसर्गिक संसाधने व त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

5) Discuss about the different paths of development. विकासाचे वेगवेगळ्या मार्गाबाबत चर्चा करा.

OR

1) Write in detail about the relationship between organic farming and environment. जैविक शेती व पर्यावरण यातील संबंध स्पष्ट करा.

2) Explain major natural disasters and their impact on society. नैसर्गिक संसाधने व पर्यावरणावर होणारे त्याचे परिणाम स्पष्ट करा.

3) Write in detail of sources of energy in India. भारतातील ऊर्जाचे स्रोतबाबत सविस्तर लिहा.

4) Critically explain debate of environment and development पर्यावरण व विकास या चर्चेबाबत टिकात्मक स्पष्टीकरण द्या.

5) Write in detail about 2019 Kolhapur Flood.
2019 च्या कोल्हापुरातील पुराबाबत सविस्तर लिहा.

Q.3)

1) Explain current status of water resource and water crisis in India
भारतातील पाणी या नैसर्गिक संसाधनाची सध्यास्थिती व पाणी संकट स्पष्ट करा.

2) Elaborate different paths of developments
विकासाचे वेगवेगळ्या मार्ग विशद करा.

3) Write a detail note on about benefits of organic farming in the context of protection of Environment
पर्यावरणाच्या संदर्भातील जैविक शेतीचे फायदयाबाबत सविस्तर लिहा.

4) Explain major natural disasters in India
भारतातील महत्त्वाची नैसर्गिक आपत्ती स्पष्ट करा.

5) Write a detail note on how ocean resource is useful for human-beings
सागरी संपत्ती ही मानवासाठी कशी उपयुक्त आहे याबाबत सविस्तर लिहा.

OR

1) Discuss capitalist and socialist path of development with reference to environment with reference to environment.
भांडवलशाही विकासाचा मार्ग व समाजवादी विकासाचा मार्गाचे पर्यावरणाच्या संदर्भात चर्चा करा.

2) Explain role of social forestry in environment protection.
पर्यावरण संरक्षणातील सामाजिक वनिकरणाची भूमिका स्पष्ट करा.

3) Write detail about land resource and land degradation.
जमिन नैसर्गिक संसाधन व जमिनीचा न्हास याबाबत सविस्तर लिहा.

4) Elaborate the major causes of man-made disasters.
मानवनिर्मित आपत्तीची कारणे स्पष्ट करा.

5) Discuss about state-wise distribution of natural resources.
नैसर्गिक संसाधनाचे राज्यवारी वितरण स्पष्ट करा.

Q.4) Short notes:

- 1) Land resource in India जमिन संसाधन
- 2) Concept of Sustainable Development शाश्वत विकासाची संकल्पना
- 3) Industrialisation in India भारतातील औद्योगिकरण
- 4) Mixed Economy मिश्र अर्थव्यवस्था

- 5) Mineral Resource खनिज संसाधन
- 6) Social Forestry in India भारतातील सामाजिक वनिकरण
- 7) Concept of Development विकासाची संकल्पना
- 8) Wild-life Resource in India भारतातील वन्यजीवी संसाधन
- 9) Measures to control the man-made disasters मानवनिर्मित आपत्ती नियंत्रित करणाऱ्या उपाययोजना
- 10) Uttarkhand Flood-2011 2011 चे उत्तराखंड पूर
- 11) Distribution of mineral resources in India भारतातील खनिज संसाधनाचे वितरण
- 13) Types natural of resources नैसर्गिक संसाधनाचे प्रकार
- 14) Tiger Project 1972 व्याघ्र प्रकल्प 1972
- 15) National Parks in India भारतातील अभयारण्य